

Stanovisko žalobníka, že smluva z 3. júla 1929 zahrnuje v sebe služebnú smluvu, pokiaľ bol totiž prijatý za stavbyvedúceho za mesačnú odmenu 2.500 Kč, môže byť správne, ale to nevyklučuje jeho účasť ako tichého spoločníka na podniku, lebo i tichý spoločník môže byť zamestnancom podniku (rozhodnutie č. 7845 Sb. n. s.).

Čís. 14924.

I. Ak bol zamestnanec zamestnaný v dobe platnosti vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. a ďalej v dobe platnosti zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., pre posúdenie otázky, či zamestnanie zamestnanca podliehalo povinnému penzijnému poisteniu, smerodajné sú ustanovenia buďto prvého buďto druhého zo dvoch hore citovaných zákonných predpisov, a to podľa toho, či sa otázka povinného penzijného poistenia týka doby, keď platil prvý z nich alebo doby, keď platil druhý z nich.

II. Riadny súd nie je povolaný preskúmať správnosť výmeru Úradovne všeobecného penzijného ústavu, ktorým bol zamietnutý nárok zamestnanca na invalidný dôchodok.

(Rozh. zo 4. februára 1936, Rv IV 665/35.)

Žalobník bol zamestnaný u žalovaných ako skladník a inkasant od 1. marca 1926 do 31. decembra 1932 s prestávkami, keď bol chorý, takže celková doba zamestnania u žalovaných činila 63 mesiacov. Žalobník bol prihlásený žalovanými k penzijnému poisteniu od 1. januára 1930 do 20. marca 1931 a od 1. novembra 1931 do 31. decembra 1932, tedy len na dobu 29 mesiacov, na ostatných 34 mesiacov k penzijnému poisteniu nebol prihlásený. Žalobník domáhal sa žalobou na žalovaných náhrady škody za ušlý invalidný dôchodok, ktorý by mu v prípade včasného a správneho poistenia prislúchal. Súd prvej stolice v medzitýmnom rozsudku určil povinnosť žalovaných nahradiť žalobníkovi škodu, o d v o l a c í s ú d rozsudok súdu prvej stolice potvrdil. N a j v y š š í s ú d dovoláciu žiadosť zamietol z d ô v o d o v:

Penzijné poistenie zamestnancov bolo v oblasti práva slovenského upravené v dobe od 1. januára 1922 vládny nariadením č. 16/1923 Sb. z. a n. až do 1. januára 1929, keď vstúpil v platnosť zákon č. 26/1929 Sb. z. a n.; preto otázku, či zamestnanie žalobníka podliehalo poisteniu, posudzovať treba podľa ustanovenia toho zákonného predpisu, do platnosti ktorého spadalo, a nie, ako to nižšie súdy mylne učinily, výlučne podľa zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. Podľa ustanovenia § 1 zákona č. 89/1920 Sb. z. a n. v znení vlád. nariadenia č. 16/1923 Sb. z. a n. podliehal povinnému penzijnému poisteniu každý zamestnanec, ktorý nevykonával prevážnou väčšinou práce podradné alebo práce, ktorých vykonávatelia sa nepokladali za obchodných zamestnancov. Súčasne stanovil tento paragraf, že poisteniu podliehajú najmä zamestnanci vykonávajúci prevažne práce duševné a dozorčie osoby. Zákon č. 26/1929 Sb. z. a n. prevzal toto všeobecné ustanovenie v § 1 odst. 2

a v odst. 1 vypočítava ako príklad jednotlivé zamestnania, povinnému poisteniu podliehajúce.

Podľa zistenia nižších súdov záležalo zamestnanie žalobníka od 1. mája 1926 v tom, že ráno sbieral u zákazníkov objednávky a inkasoval peniaze za dodané pivo, a keď bol s tým hotový, vydával v skladišti kočišom pivo a limonádu, prijímal od nich vrátené prázdne nádoby, viedol dozor nad robotníkmi v skladišti a sám výnimečne pracoval. Práce tieto sú práce vyššie, duševné a dozorné, ktoré podliehaly penzijnému poisteniu tak podľa zákona č. 89/1920 Sb. z. a n., ako aj podľa nariadenia č. 16/1923 Sb. z. a n.

Výmerom Úradovne všeobecného penzijného ústavu v Bratislave zo dňa 8. júla 1935 bol zamietnutý nárok žalobníka na invalidný dôchodok s odôvodnením, že žalobník nedosiahol ani so započítaním doby poistejnej podľa zákona č. 221/1924 Sb. z. a n. čakacej doby 60 príspevkových mesiacov. K preskúmaniu správnosti tohoto výmeru nie je riadny súd podľa §§ 133 a 134 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. príslušný. Je preto bezpodstatná námietka žalovanej, že je žaloba predčasná.

Čís. 14925.

Trpěl-li hospodář, aby 10letý hoch jel s koňským potahem, zavinil tím úraz, jež utrpěl hoch při jízdě.

(Rozh. ze dne 5. února 1936, Rv I 96/34.)

Žalobce přednesl, že žalovaný dovolil, aby 10letý syn žalobcův vylezl si na jeho vůz a jel s ním. Na poli pak nechal žalovaný jeho syna popojížděti, ba volal i za ním »popojed!«. Při zpáteční cestě řídil žalovaný první povoz, kdežto chlapec jel s povozem druhým řídě koně. Během cesty postavili se žalovaný i chlapec na oj ve předu vozu a opřeli se zády o přednice vozu. Před usedlostí žalovaného spadl chlapec pod vůz a byl koly přejet a smrtelně zraněn. Žalobou domáhá se žalobce náhrady nákladů lékařského ošetření a pohřbu. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalovaný, jako pořádku dbalý a opatrný hospodář — tak jest mu při správě jeho statku uloženo § 1297 obč. zák., — neměl vůbec trpěti, aby 10letý Josef Š. ke koňům přicházel a zejména s nimi jezdil a to ani příležitostně. Trpěl-li to žalovaný, logicky dá se z toho usouditi, že odvaha a samostatnost Josefa Š-a při zacházení s koňmi žalovaného vzrůstala — dle zjištění odvážil se jeti s povozem stoje vpředu vozu na oji — a že nebyl by si ani dovolil samostatně řídit koňský potah, při kterém k smrtelnému úrazu přišel, kdyby byl žalovaný zakázal mu jakékoliv obsluhování jeho koní. Toto opomenutí žalovaného jest tedy jed-